2025/1799

9.9.2025.

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2025/1799

(2025. gada 8. augusts),

kurā apstiprināts, ka ir apmierinoši izpildīti nosacījumi aizdevuma atbalsta ceturtās daļas izmaksai saskaņā ar Ukrainas mehānismā paredzēto Ukrainas plānu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu ([1]), un jo īpaši tās 26. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) No Ukrainas mehānisma ("mehānisms") I pīlāra Ukrainai laikposmā no 2024. līdz 2027. gadam dara pieejamu finansiālu atbalstu līdz 38 270 000 000 EUR apmērā neatmaksājama atbalsta un aizdevuma veidā. Finansējumu no I pīlāra galvenokārt piešķir, pamatojoties uz Ukrainas mehānisma Ukrainas plānu ("plāns"). Plānā ir izklāstīta Ukrainas reformu un investīciju programma un norādīti kvalitatīvi un kvantitatīvi pasākumu posmi, kas saistīti ar finansējumu no mehānisma I pīlāra.

(2) Ievērojot Regulas (ES) 2024/792 19. pantu, Padome pieņēma Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 ([2]) par plāna novērtējuma apstiprināšanu. Plāna uzraudzības un īstenošanas grafiks, tostarp kvalitatīvie un kvantitatīvie pasākumu posmi, kas saistīti ar finansējumu no mehānisma I pīlāra, ir izklāstīti minētā lēmuma pielikumā.

(3) Kopējā finanšu resursu summa, kas saskaņā ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2024/1447 tiek darīta pieejama plānam, ir 32 270 000 000 EUR, no kuriem 5 270 000 000 EUR ir neatmaksājamā finansiālā atbalsta veidā un līdz 27 000 000 000 EUR – aizdevuma veidā.

(4) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 24. un 25. pantu Ukrainai ir izmaksāti 6 000 000 000 EUR kā ārkārtas pagaidu finansējums un 1 890 000 000 EUR – kā priekšfinansējums, kas ir avansa maksājums 7 % apmērā no aizdevuma atbalsta, kuru Ukraina ir tiesīga saņemt plāna ietvaros.

(5) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 4. punktu Ukrainai pirmajās trijās maksājuma daļās plāna ietvaros ir izmaksāti 11 939 263 363 EUR, no kuriem 3 400 000 000 EUR ir izmaksāti neatmaksājama finansiālā atbalsta veidā un 8 307 021 428 EUR – aizdevuma veidā. Saskaņā ar aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp Savienību un Ukrainu, ievērojot Regulas (ES) 2024/792 22. pantu, aizdevuma priekšfinansējuma dzēšanai tika izlietota summa 625 259 677 EUR apmērā no pirmajām trijām maksājuma daļām.

(6) Ukraina 2025. gada 6. jūnijā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 2. punktu iesniedza pienācīgi pamatotu pieprasījumu aizdevuma atbalsta ceturtās daļas izmaksai 3 286 218 317 EUR apmērā. Pieprasījumam bija pievienoti vairāki dokumenti, kas liecina, ka ir apmierinoši izpildīti 13 kvalitatīvie un kvantitatīvie pasākumu posmi, kā arī visi pārējie dokumenti, kas nepieciešami saskaņā ar 12. pantu Pamatnolīgumā, 5. pantu finansēšanas nolīgumā un 6. pantu aizdevuma līgumā, kuri, ievērojot, attiecīgi, Regulas (ES) 2024/792 9., 10. un 22. pantu, noslēgti starp Savienību un Ukrainu.

([1]) OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1447 (2024. gada 14. maijs) par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

(7) Minētie 13 pasākumu posmi attiecas uz dažādām reformām, kas plānā izklāstītas nodaļās par valsts pārvaldes reformu, publisko aktīvu pārvaldību, cilvēkkapitālu, decentralizāciju un reģionālo politiku, agropārtikas nozari, kritisko izejvielu pārvaldību, digitālo pārveidi, zaļo pārkārtošanos un vides aizsardzību. Ir stājušies spēkā tiesību akti par civildienesta atalgojumu, pirmsskolas izglītību, publiskās politikas sabiedrisko apspriešanu, valsts informācijas resursu un kritiskās informācijas infrastruktūras kiberdrošības spēju stiprināšanu un par valsts klimata politiku. Ir pieņemta stratēģija Ukrainas kultūras attīstībai, kā arī rīcības plāns sabiedrisko pakalpojumu digitalizācijai līdz 2026. gadam un rīcības plāns valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidei. Ukraina ir arī pieņēmusi ceļvedi par sabiedrisko pakalpojumu saistību (SPS) un ar SPS nesaistītu darbību nodalīšanu, apūdeņošanas sistēmas ilgtermiņa plānu, pārskatītu radiofrekvenču spektra piešķiršanas un izmantošanas plānu. Ir arī izveidots modernizēts e-kabinets zemes dzīļu lietotājiem.

(8) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. panta 3. punktu Komisija ir detalizēti novērtējusi Ukrainas pieprasījumu un sniegusi pozitīvu novērtējumu par to, ka ir apmierinoši izpildīti 13 no 16 pasākumu posmiem, kas nepieciešami ceturtajai maksājuma daļai, kā norādīts šā lēmuma pielikumā. Minētais pozitīvais novērtējums tika sniegts saistībā ar plāna īstenošanu. Turpmāka saskaņošana ar Savienības *acquis* tiks veicināta, izmantojot pievienošanās Eiropas Savienībai procesu.

(9) Ukraina nav atcēlusi pasākumus, kas saistīti ar pasākumu posmiem, kurus Ukraina bija apmierinoši izpildījusi saistībā ar iepriekšējiem plāna maksājumiem.

(10) Komisija ir arī novērtējusi, ka Ukraina joprojām izpilda priekšnosacījumu Savienības atbalsta saņemšanai, kā noteikts Regulas (ES) 2024/792 5. pantā. Proti, Ukraina turpina atbalstīt un ievērot efektīvus demokrātijas mehānismus, tostarp daudzpartiju parlamentāro sistēmu un tiesiskumu, un garantēt cilvēktiesību, tostarp pie minoritātēm piederošu cilvēku tiesību, ievērošanu.

(11) Tādēļ šajā lēmumā būtu jāapstiprina, ka ir apmierinoši izpildīti attiecīgie nosacījumi ceturtās maksājuma daļas izmaksai attiecībā uz 13 no 16 plāna pasākumu posmiem.

(12) Ņemot vērā sarežģīto fiskālo situāciju, ar ko saskaras Ukraina, ir ārkārtīgi svarīgi izmaksāt līdzekļus pēc iespējas ātrāk. Ņemot vērā situācijas steidzamību un lai paātrinātu procesu, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tas būtu jāpiemēro no tā pieņemšanas dienas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek apstiprināts, ka attiecīgie nosacījumi aizdevuma atbalsta ceturtās maksājuma daļas daļējai izmaksai 3 286 218 317 EUR apmērā ir apmierinoši izpildīti atbilstoši novērtējumam, ko Komisija sniegusi saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 26. pantu, kas pievienots šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no tā pieņemšanas dienas.

Briselē, 2025. gada 8. augustā

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja

M. BJERRE

PIELIKUMS

Novērtējums par to, vai ir apmierinoši izpildīti pasākumu posmi, kas saistīti ar Ukrainas plāna ceturto maksājumu

KOPSAVILKUMS

Saskaņā ar 26. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/792 Ukraina 2025. gada 6. jūnijā iesniedza pieprasījumu Ukrainas plāna ceturtās maksājuma daļas daļējai izmaksai ([1]). Lai pamatotu maksājuma pieprasījumu, Ukraina sniedza pamatojumu tam, ka ir apmierinoši izpildīti 13 pasākumu posmi, kuri izklāstīti pielikumā Padomes Īstenošanas lēmumam (ES) 2024/1447 ([2]).

Pamatojoties uz Ukrainas sniegto informāciju, 13 pasākumu posmi ir uzskatāmi par apmierinoši izpildītiem.

Kā daļa no **1. nodaļas** par valsts pārvaldes reformu ir stājušies spēkā tiesību akti par civildienesta atalgojuma reformu.

Kā daļa no **6. nodaļas** par publisko aktīvu pārvaldību ir pieņemts ceļvedis par sabiedrisko pakalpojumu saistību nodalīšanu no darbībām, kas nav saistītas ar SPS (sabiedrisko pakalpojumu saistības).

Kā daļa no **7. nodaļas** par cilvēkkapitālu ir stājušies spēkā tiesību akti par pirmsskolas izglītību un ir pieņemta Ukrainas kultūras attīstības stratēģija.

Kā daļa no **9. nodaļas** par decentralizāciju un reģionālo politiku ir stājušies spēkā tiesību akti par politikas sabiedrisko apspriešanu.

Kā daļa no **12. nodaļas** par agropārtikas nozari ir izveidota un ieviesta automatizēta sistēma zemes mantisko attiecību publiskai uzraudzībai, un ir pieņemts apūdeņošanas sistēmas ilgtermiņa plāns.

Kā daļa no **13. nodaļas** par kritisko izejvielu pārvaldību ir izveidots un nodots ekspluatācijā modernizēts zemes dzīļu lietotāju e-kabinets.

Kā daļa no **14. nodaļas** par digitālo pārveidi ir stājušies spēkā tiesību akti par kiberdrošības stiprināšanu un ir pieņemti rīcības plāni par radiofrekvenču spektra izmantošanu un sabiedrisko pakalpojumu digitalizāciju.

Kā daļa no **15. nodaļas** par zaļo pārkārtošanos un vides aizsardzību ir stājušies spēkā tiesību akti par valsts klimata politiku un ir pieņemts rīcības plāns par valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidi.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu (OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([2]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2024/1447 (2024. gada 14. maijs) par Ukrainas plāna novērtējuma apstiprināšanu (OV L, 2024/1447, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj). Padomes Īstenošanas lēmuma pielikums: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CONSIL%3AST_9492_2024_ADD_1&qid=1716536456361.

1.1. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Civildienesta ierēdņu atalgojuma reformas tiesību akta grozījumu stāšanās spēkā
Saistītā reforma / investīcijas: 1. reforma. Civildienesta ierēdņu atalgojuma reforma
Tiek finansēta no: aizdevumiem
Konteksts Prasība 1.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda: "*Stājas spēkā tiesību akti (tajā skaitā tiek pieņemti nepieciešamie sekundārie tiesību un normatīvie akti), kas atbilst attiecīgajiem ESAO SIGMA publiskās pārvaldes principiem. Tiesību akti ir vērsti uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:* — *tādas atalgojuma sistēmas ieviešana, kuras pamatā ir amatu funkcionālā klasifikācija,* — *skaidra atalgojuma sadalīšana fiksētā vai garantētā (ne mazāk kā 70 % gadā) un mainīgā (ne vairāk kā 30 % gadā) daļā,* — *darba stāža piemaksas samazinājums no 50 % līdz 30 %.*" 1.1. pasākumu posms ir 1. nodaļas (valsts pārvaldes reforma) 1. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.
Iesniegtie pierādījumi 1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) Ukrainas 2025. gada 4. jūnija Likums Nr. 4282-IX "*Par grozījumiem dažos Ukrainas tiesību aktos par vienotas pieejas īstenošanu attiecībā uz ierēdņu atalgojumu, pamatojoties uz amatu klasifikāciju*"; 3) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 23. oktobra Rezolūcija Nr. 1109 "*Par gatavošanos ierēdņu atalgojuma nosacījumu ieviešanai, pamatojoties uz amatu klasifikāciju*"; 4) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 1. aprīļa Rezolūcija Nr. 369 "*Daži civildienesta amatu klasifikācijas jautājumi*"; 5) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 6. jūnija Rezolūcija Nr. 668 "*Par kārtības apstiprināšanu civildienesta ierēdņu darba fonda izveidei valsts iestādē*"; 6) Ukrainas Ministru kabineta 2023. gada 29. decembra Rezolūcija Nr. 1409 "*Valsts ierēdņu atalgojuma jautājums, pamatojoties uz amatu klasifikāciju 2025. gadā*"; 7) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 6. jūnija Rezolūcija Nr. 667 "*Par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta 2023. gada 29. decembra Rezolūcijā Nr. 1409*"; 8) Ukrainas Ministru kabineta 2025. gada 11. aprīļa Rezolūcija Nr. 419 "*Daži likumdošanas iestādes aparāta ierēdņu atalgojuma jautājumi*"; 9) Ukrainas Augstākās padomes priekšsēdētāja 2025. gada 31. janvāra Rīkojums Nr. 128 "*Ukrainas Augstākās padomes sekretariāta tipisko civildienesta amatu katalogs*"; 10) Ukrainas Ministru kabineta 1994. gada 15. jūnija Rezolūcija Nr. 414 "*Par atlīdzības izmaksas veidiem, apjomu un kārtību iedzīvotājiem saistībā ar darbu, kas nodrošina piekļuvi valsts noslēpumiem*".

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 1.1. pasākumu posma pamatelementiem.

1. nodaļas (valsts pārvaldes reforma) 1. reformas mērķis ir ieviest pārredzamu, taisnīgu un paredzamu civildienesta darba atalgojuma sistēmu saskaņā ar attiecīgajiem ESAO / *SIGMA* publiskās pārvaldes principiem. Šajā nolūkā Ukrainas parlaments 2025. gada 11. martā pieņēma Likumu Nr. 4282-IX, ko Ukrainas prezidents parakstīja 2025. gada 4. jūnijā. Likums stājās spēkā 2025. gada 1. aprīlī, un attiecīgie sekundārie tiesību akti tika pieņemti līdz 2025. gada 6. jūnijam.

Likums nosaka obligātu funkcionālu amatu klasifikācijas sistēmu katram civildienesta amatam visās valsts iestādēs. Amati ir sagrupēti grupās, kurām ir kopīgs funkcionāls mērķis, un katra grupa ir sadalīta dažādās sarežģītības un atbildības pakāpēs.

Ministru kabinets apstiprina tipisku civildienesta amatu valsts katalogu un amata vietu iekļaušanas kritērijus, līdz tiek izdota saistoša metodika. Visām valsts iestādēm šī metodika ir jāizmanto, kartējot savus amatus katalogā. Šī amatu klasifikācija ir tieši saistīta ar atalgojumu, jo oficiālās algas tiek noteiktas, pamatojoties uz katalogu. Katra amata vieta tiek salīdzināta ar līdzvērtīgiem amatiem Ukrainas privātajā sektorā, un algu tabulas tiek atjauninātas katru gadu.

Likums arī ierobežo ierēdņu atalgojuma mainīgo daļu, nosakot to 30 % apmērā no mēneša un gada algas, nodrošinot, ka fiksētā daļa ir vismaz 70 % no mēneša un gada algas.

Visbeidzot, ar likumu tiek ieviests darba stāža algas ierobežojums: 2 % no ierēdņa algas par katru kalendāro gadu civildienestā, bet ne vairāk kā 30 % no kopējās ierēdņa algas.

Šīs izmaiņas tiesību aktos ir veicinājušas Ukrainas civildienesta atalgojuma sistēmas ciešāku saskaņošanu ar attiecīgajiem ESAO / *SIGMA* publiskās pārvaldes principiem, jo īpaši 11. principu: "Ierēdņi ir motivēti, taisnīgi un konkurētspējīgi atalgoti, un viņiem ir labi darba apstākļi".

Šis princips paredz, ka publiskajai pārvaldei *"jāveicina vienāda samaksa par vienādu darbu [..], nosakot pamatalgu, balstoties uz amatu klasifikāciju. Tā pamato pabalstus un citas izmaksas ar objektīviem kritērijiem, kas noteikti tiesību aktos, un nodrošina, ka attiecībā uz atalgojumu nepastāv nekāda veida diskriminācija."*

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

6.6. pasākuma posms

Pasākumu posma nosaukums: Ceļveža pieņemšana attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu saistību (SPS) un ar SPS nesaistītu darbību nošķiršanu

Saistītā reforma / investīcijas: 3. reforma. Kontu nošķiršana valstij piederošos uzņēmumos starp sabiedrisko pakalpojumu saistībām (SPS) un darbībām, kas nav saistītas ar SPS

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 6.6. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Tiek pieņemts un publicēts ceļvedis, kurā noteikti pasākumi, lai attiecībā uz visiem VPU, kas iesaistīti SPS, veiktu obligātu kontu strukturālu nošķiršanu starp SPS un darbībām, kas nav saistītas ar SPS. Ceļvedis ir balstīts uz apzināto nepieciešamo grāmatvedības metožu pašreizējo ieviešanas līmeni un ietver operatīvus pasākumus, lai nošķirtu kontus uzņēmumiem, kas ir dažādos nepieciešamo izmaiņu ieviešanas posmos. Ceļvedī aprakstīts, kā visos galvenajos nozīmīgākajos VPU, kas apstiprināti ar Ministru kabineta protokollēmumu, tiks veikta kontu nošķiršana starp SPS un darbībām, kas nav saistītas ar SPS.*"

6.6. pasākumu posms ir 6. nodaļas (publisko aktīvu pārvaldības) 3. reformas īstenošanas pirmais no trijiem pasākumu posmiem. Tam seko 6.7. pasākumu posms (kas jāveic līdz 2025. gada 3. ceturksnim) par ceļvedī noteikto tiesību aktu izmaiņu stāšanos spēkā un 6.8. pasākumu posms (kas jāveic līdz 2027. gada 4. ceturksnim) par neatkarīga revīzijas ziņojuma iesniegšanu par VPU iesaistīto SPS kontu strukturālu nodalīšanu.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;
2) Ministru kabineta 2025. gada 4. aprīļa Rīkojums Nr. 308 "*Par rīcības plāna apstiprināšanu attiecībā uz kontu nodalīšanu starp sabiedrisko pakalpojumu saistībām un citām darbībām valsts uzņēmumos, kam ir sabiedrisko pakalpojumu saistības*";
3) Ministru kabineta 2025. gada 4. aprīļa Rīkojuma Nr. 308-r pielikums "*Rīcības plāna par kontu nodalīšanu starp sabiedrisko pakalpojumu saistībām un citām darbībām valsts uzņēmumos, kam ir sabiedrisko pakalpojumu saistības*", kas publicēts šeit: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-shchodo-rozmezhuvannia-diialnosti-subiektiv-hospodariuvannia-derzhavnoho-sektoru-ekonomiky-308r-040425;
4) Ministru kabineta 2024. gada 29. novembra Lēmums Nr. 122 "*Par valsts īpašumā esošo 33 lielāko valstij piederošu uzņēmumu sarakstu*".

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 6.6. pasākumu posma pamatelementiem.

6. nodaļas (publisko aktīvu pārvaldība) 3. reformas mērķis ir padarīt konkurences apstākļus taisnīgākus un vēl vairāk tuvināties ES *acquis*, nodalot kontus starp darbībām, kas saistītas ar sabiedrisko pakalpojumu saistībām, un darbībām, kas nav SPS darbības, valstij piederošos uzņēmumos (VPU). Šajā nolūkā Ukrainas Ministru kabinets ar 2025. gada 4. aprīļa Rīkojumu Nr. 308-r pieņēma un publicēja rīcības plānu uzskaites nodalīšanai VPU, kam ir SPS.

Ar rīcības plānu tiek ieviesta horizontāla SPS definīcija, kas jāpiemēro VPU, kā arī privātiem uzņēmumiem, kas darbojas dažādās ekonomikas nozarēs, tai skaitā enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs. Šī definīcija atbilst 2024. gada novembrī pieņemtās Ukrainas valsts īpašumtiesību politikas SPS definīcijai un ietver pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (PVTN) jēdzienu.

Paredzams, ka šī definīcija tiks transponēta primārajos tiesību aktos līdz 2025. gada 3. ceturksnim kā daļa no gaidāmajiem Ukrainas plāna nodevumiem. Kopumā rīcības plānā ir noteiktas izmaiņas tiesību aktos, kas vajadzīgas, lai īstenotu kontu nodalīšanu, tai skaitā juridisks pienākums VPU, kam ir SPS, nodalīt kontus.

Papildus izmaiņām tiesību aktos rīcības plānā ir izklāstīti konkrēti operatīvie pasākumi, kas VPU jāveic, lai līdz 2027. gadam nodalītu kontus. Šie pasākumi ietver prasību VPU analizēt ieņēmumus, izdevumus, aktīvus un saistības, kas saistītas ar SPS un komercdarbību.

Turklāt VPU savā tīmekļa vietnē ir jāpublicē saraksts ar tam uzticētajām SPS. Šie operatīvie pasākumi attiecas uz visiem VPU, kam ir SPS, jo īpaši 33 lielākajiem VPU, kas noteikti Ministru kabineta 2024. gada 29. decembra Lēmumā Nr. 122.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

7.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par pirmsskolas izglītību stāšanās spēkā

Saistītā reforma / investīcijas: 2. reforma. Uzlabota pirmsskolas izglītība

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 7.2. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Stājas spēkā Ukrainas likums "Par pirmsskolas izglītību" saskaņā ar Padomes 2019. gada 22. maija Ieteikumu par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības sistēmām. Likums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:*

— *pirmsskolas izglītības pieejamības garantijas pirmsskolas vecuma bērniem,*

— *taisnīgi noteikumi izglītības iestāžu darbībai izglītības pakalpojumu tirgū pirmsskolas izglītības jomā,*

— *pienācīgi darba apstākļi pirmsskolas izglītības jomā strādājošajiem,*

— *noteikumi elastīga un efektīva pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniedzēju tīkla darbībai.*"

7.2. pasākumu posms ir 7. nodaļas (cilvēkkapitāls) 2. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2024. gada 6. jūnija Likums Nr. 3788-IX "*Par pirmsskolas izglītību*";

3) Ukrainas 2024. gada 19. novembra Likums Nr. 4059-IX "*Budžeta likums 2025. gadam*", ar ko groza Likuma Nr. 3788-IX spēkā stāšanās datumu.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 7.2. pasākumu posma pamatelementiem.

7. nodaļas (cilvēkkapitāls) 2. reformas mērķis ir nodrošināt piekļuvi kvalitatīvai pirmsskolas izglītībai, lai palielinātu sieviešu, kas rūpējas par pirmsskolas vecuma bērniem, iesaistīšanos darba tirgū. Šajā nolūkā Ukrainas parlaments 2024. gada 6. jūnijā pieņēma Likumu Nr. 3788-IX par pirmsskolas izglītību. Šis likums, kas grozīts ar Likuma Nr. 4059-IX 31. panta 2. punktu, stājās spēkā 2025. gada 1. janvārī.

Viens no šā tiesību akta pamatprincipiem ir pieejamība, nodrošinot pirmsskolas izglītības pieejamību bērniem neatkarīgi no viņu atrašanās vietas un ienākumu līmeņa. Valsts un pašvaldību iestādēs ikvienam bērnam neatkarīgi no statusa tiks nodrošināta bezmaksas pirmsskolas izglītība.

Lai uzlabotu pieejamību, tiesību aktā ir izklāstīti galvenie apsvērumi, kas attiecas uz dažādiem pirmsskolas izglītības nodrošināšanā iesaistītajiem dalībniekiem un struktūrām, arī valsts iestādēm, pašvaldībām un pirmsskolas iestāžu vadītājiem. Tie ir saistīti ar teritoriālo pieejamību, tuvumu un ēku piemērotību izglītības pakalpojumu sniegšanai.

Ar likumu tiek ieviesta vispārēja sistēma pirmsskolas izglītības sistēmas regulēšanai un vienlīdzīgu konkurences apstākļu radīšanai dažādām darbības struktūrām, nosakot sistēmas juridiskos, organizatoriskos un ekonomiskos principus. Šie jaunie noteikumi attiecas uz visām iestādēm (publiskām un privātām), kas sniedz pirmsskolas izglītības pakalpojumus. Centrālā līmenī valdībai ir jāizstrādā valsts pirmsskolas izglītības standarti. Vietējā līmenī katra pirmsskolas iestāde izstrādās valsts standartiem atbilstošas izglītības programmas. Lai uzraudzītu pirmsskolas izglītības sistēmas kvalitāti un nodrošinātu tās atbilstību valsts standartiem, ar likumu tiek izveidota iekšēja un ārēja kvalitātes nodrošināšanas sistēma.

Likums uzlabo visu pirmsskolas izglītības nozares darbinieku darba apstākļus, tai skaitā paredzot noteikumus, kas reglamentē attiecības starp personālu un iestāžu vadītājiem. Tas regulē darba laiku, lai samazinātu mācībspēku darba slodzi. Turklāt tajā ir paredzēta iespēja pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem nodrošināt saviem darbiniekiem tādas algas un finansiālu atlīdzību, kas pārsniedz centralizēti noteiktās summas.

Likumā ir skaidri noteiktas pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniedzēju atbildības jomas, tiesības un pienākumi. Lai veicinātu apmaiņu un tīklu darbību, pirmsskolas iestādēm ir iespēja izveidot kopīgas pedagoģiskās padomes, apvienojot pedagoģiskos darbiniekus no dažādām iestādēm. Likums arī veicina un sekmē sadarbību starp pirmsskolas izglītības pakalpojumu sniedzējiem Ukrainā un ārvalstīs.

Kopumā likums par pirmsskolas izglītību atbilst Padomes Ieteikuma par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām vispārējiem principiem. Tas attiecas arī uz likuma vispārējo mērķi izveidot tiesisko regulējumu pirmsskolas izglītības reglamentēšanai Ukrainā, kā arī mērķi uzlabot agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumu piekļūstamību, pieejamību cenas ziņā un iekļautību.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

7.11. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Ukrainas kultūras attīstības stratēģijas pieņemšana

Saistītā reforma / investīcijas: 9. reforma. Uzlabota kultūras attīstība

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 7.11. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Tiek pieņemts Ministru kabineta rīkojums, ar ko apstiprina Ukrainas kultūras attīstības stratēģiju. Stratēģija ir vērsta uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *ukraiņu tautas kultūras mantojuma un raksturīgo īpašību kā neatņemamas kopējās Eiropas kultūras telpas daļas saglabāšana, aizsardzība un popularizēšana, nacionālās atceres saglabāšana,*

— *kvalitatīvu un pieejamu kultūras pakalpojumu un cilvēku radošas pašrealizācijas iespēju nodrošināšana,*

— *Ukrainas kultūras iestāžu spēju veidošana, lai uzlabotu piekļūstamību, dalītos paraugpraksē par līdzdalību kultūras jomā un stiprinātu starptautiskās kultūras attiecības,*

— *atbalsta sniegšana radošajām industrijām kā sociālās inovācijas un nodarbinātības virzītājspēkam, radošo industriju institucionālo spēju stiprināšana."*

7.11. pasākumu posms ir 7. nodaļas (cilvēkkapitāls) 9. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2025. gada 28. marta Rezolūcija Nr. 293-r "*Par Ukrainas kultūras attīstības stratēģijas 2025.–2030. gadam apstiprināšanu*";

3) "*Kultūras attīstības stratēģija Ukrainā 2025.–2030. gadam*", kas pievienota 2025. gada 28. marta Rezolūcijai Nr. 293-r.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 7.11. pasākumu posma pamatelementiem.

7. nodaļas (cilvēkkapitāls) 9. reformas mērķis ir popularizēt Ukrainas kultūras mantojumu. Šajā nolūkā ar 2025. gada 28. marta Rīkojumu Nr. 293-r tika pieņemta Ukrainas kultūras attīstības stratēģija laikposmam līdz 2030. gadam.

Stratēģijā ir izklāstīti mērķi un saistītie pasākumi Ukrainas kultūras attīstībai līdz 2030. gadam. Stratēģiskie mērķi ir šādi: i) aizsargāt, saglabāt un veicināt Ukrainas iedzīvotāju kultūras mantojumu un kultūras vērtības; ii) stiprināt cilvēkkapitālu, izmantojot uzlabotus kultūras pakalpojumus; iii) uzlabot kultūras un radošo nozaru institucionālās spējas un iv) turpināt Ukrainas kultūras integrāciju Eiropas un globālajos kultūras procesos.

Lai aizsargātu, saglabātu un popularizētu kultūras mantojumu, stratēģijā ir iekļauti pasākumi, kas uzlabo kultūras mantojuma pārvaldību gan attiecībā uz materiālām (kustamām un nekustamām), gan nemateriālajām kultūras vērtībām.

Šādi pasākumi ietver kultūras mantojuma aizsardzības tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, efektīvas kultūras objektu zuduma un riska novērtēšanas sistēmas ieviešanu un muzeju kolekciju evakuācijas procesa uzlabošanu drošības apdraudējuma gadījumā.

Turpmāki pasākumi ietver mūsdienīgas digitālās infrastruktūras izveidi materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšanai, karadarbības laikā bojāta vai iznīcināta nekustama kultūras īpašuma atjaunošanas metožu uzlabošanu, kultūras prakses integrēšanu izglītībā, lai nodrošinātu valsts atceres saglabāšanu, un izglītības programmu ieviešanu kultūras mantojuma praktiķiem.

Lai stiprinātu cilvēkkapitālu, stratēģijā ir paredzēti pasākumi, kas uzlabo kultūras pakalpojumu kvalitāti un veicina cilvēku radošo pašrealizāciju. Šādi pasākumi ir vērsti uz to, lai paplašinātu piekļuvi kvalitatīviem kultūras pakalpojumiem ukraiņu valodā, izmantojot digitālās tehnoloģijas, atvieglotu piekļuvi projektu finansējumam radošajā nozarē, izveidotu īpašas apmācības programmas radošās darījumdarbības atbalstam un palielinātu informētību par radošo produktu intelektuālā īpašuma tiesībām.

Lai uzlabotu institucionālās spējas kultūras nozarē, stratēģija ietver pasākumus, ar kuriem pārskata kultūras iestāžu pārvaldības un finansēšanas sistēmu efektivitāti, uzlabo to piekļuvi digitālajiem pakalpojumiem un sekmē starpnozaru partnerības.

Stratēģijā ir paredzēti arī pasākumi Ukrainas kultūras turpmākai integrācijai Eiropas un starptautiskā līmenī. Tas ietver sadarbības veicināšanu ar partnervalstu kultūras iestādēm, izmantojot apmaiņas programmas un radošo produktu līdzfinansējumu, paplašinot Ukrainas radošo industriju uzņēmumu klātbūtni starptautiskajos tirgos un nodrošinot Ukrainas aktīvu līdzdalību starptautisko organizāciju darbībās kultūras un radošajās nozarēs, piemēram, izmantojot programmu "Radošā Eiropa".

Visbeidzot, pasākumi radošo nozaru atbalstam ietver profesionālo kvalifikāciju sistēmas pārskatīšanu un mūsdienu mākslas kā sociālās inovācijas virzītājspēka veicināšanu, nodrošinot labāku piekļuvi finansējumam laikmetīgās mākslas projektiem valsts un vietējā līmenī.

Pasākumi ir vērsti arī uz spēju, pārvaldības un finansēšanas sistēmu uzlabošanu galvenajām Ukrainas publiskajām iestādēm radošajā nozarē, piemēram, Ukrainas Valsts filmu aģentūrai un Ukrainas Grāmatu institūtam.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

9.4. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par sabiedrisko apspriešanu par valsts politiku stāšanās spēkā ar atliktu piemērošanu
Saistītā reforma / investīcijas: 2. reforma. Pastiprināta iedzīvotāju iesaiste lēmumu pieņemšanas procesos vietējā līmenī
Tiek finansēta no: aizdevumiem
Konteksts Prasība 9.4. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda: "*Stājas spēkā Ukrainas likums "Par sabiedrisko apspriešanu", kas tiek piemērots 12 mēnešu laikā pēc karastāvokļa izbeigšanās vai atcelšanas Ukrainā. Ar šo likumu tiks ieviests juridisks mehānisms sabiedrisko apspriešanu rīkošanai valsts politikas veidošanā un īstenošanā, risinot vietējas nozīmes jautājumus, un tas radīs priekšnoteikumus saskaņotas, rezultatīvas un efektīvas politikas veidošanai un lēmumu pieņemšanai.*" 9.4. pasākumu posms ir 9. nodaļas (decentralizācija un reģionālā politika) 2. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.
Iesniegtie pierādījumi 1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) Ukrainas 2024. gada 20. jūnija Likums Nr. 3841-IX "*Par sabiedrisko apspriešanu*".
Analīze Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 9.4. pasākumu posma pamatelementiem. 9. nodaļas (decentralizācija un reģionālā politika) 2. reformas mērķis ir palielināt iedzīvotāju iesaisti un aktīvu līdzdalību vietējos lēmumu pieņemšanas procesos. Tāpēc 2024. gada 20. jūnijā stājās spēkā likums "Par sabiedrisko apspriešanu", ko piemēros 12 mēnešu laikā pēc karastāvokļa izbeigšanās vai atcelšanas Ukrainā. Ar likumu izveido sabiedrisko apspriešanu juridisko mehānismu i) valsts politikas izstrādei, veidošanai un īstenošanai; ii) vietējas nozīmes jautājumu risināšanai, izmantojot programmas dokumentus; un iii) tiesību aktu izstrādei. Likumā ir paredzētas struktūras, kurām ir pienākums rīkot sabiedrisko apspriešanu, vispārējie principi, kuriem būtu jāreglamentē šis process, un šā pienākuma izņēmumu saraksts. Likumā ir sīkāk izklāstītas procedūras, kas jāpiemēro sabiedrisko apspriešanu rīkošanai, arī formāts, kādā tās būtu jārīko, minimālie termiņi sabiedrības līdzdalībai un īpašā procedūra, ko piemēro Ukrainas parlamenta rīkotajai apspriešanai. Likumā ir noteiktas arī prasības attiecībā uz sabiedriskās apspriešanas laikā iesniegtās informācijas un rezultātu uzraudzību, ziņošanu un izplatīšanu.
Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

12.3. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Automatizētas sistēmas izveide ar zemi saistītu mantisko attiecību publiskai uzraudzībai
Saistītā reforma / investīcijas: 2. reforma. Funkcionējoša zemes tirgus nodrošināšana
Tiek finansēta no: aizdevumiem
Konteksts Prasība 12.3. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda: "*Ir ieviesta automatizēta sistēma ar zemi saistītu mantisko attiecību publiskai uzraudzībai, kas darbojas Valsts zemes kadastra uzturēšanas ietvaros. Valsts zemes kadastra programmatūras ietvaros ir ieviesta ģeoinformācijas sistēma zemes masveida novērtēšanai.*" 12.3. pasākumu posms ir 12. nodaļas (agropārtikas nozare) 2. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.
Iesniegtie pierādījumi 1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām; 2) Ministru kabineta 2023. gada 12. maija Rezolūcija Nr. 474 "*Par zemes mantisko attiecību publisko uzraudzību*"; 3) "*Procedūra zemes mantisko attiecību un zemes tirgus kā to daļas publiskai uzraudzībai*", kas ir pievienota 2023. gada 12. maija Rezolūcijai Nr. 474; 4) Valsts ģeokadastra 2025. gada 31. marta Rīkojums Nr. 120 "*Par zemes mantisko attiecību publiskās uzraudzības rezultātu datu saraksta apstiprināšanu*"; 5) "*Izpaužamo zemes mantisko attiecību publiskās uzraudzības rezultātu datu saraksts*", kas pievienots 2025. gada 31. marta Rīkojumam Nr. 120; 6) hipersaite uz Zemes mantisko attiecību publiskās uzraudzības sistēmas tīmekļa vietni: https://monitoring.land.gov.ua/ ; 7) Ministru kabineta 2023. gada 13. oktobra Rezolūcija Nr. 1078 "*Atsevišķi jautājumi saistībā ar zemes masveida novērtēšanas izmēģinājuma projekta īstenošanu*"; 8) "*Zemes masveida novērtēšanas izmēģinājuma projekta īstenošanas procedūra*", kas pievienota 2023. gada 13. oktobra Rezolūcijai Nr. 1078; 9) Valsts ģeokadastra 2025. gada 31. marta Rīkojums Nr. 121 "*Par zemes masveida novērtēšanas izmēģinājuma projekta rezultātu publicēšanu*"; 10) saite un pagaidu pieteikšanās akreditācijas dati Zemes masveida novērtēšanas ģeoinformācijas sistēmas tīmekļa vietnei: https://e.land.gov.ua/services.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 12.3. pasākumu posma pamatelementiem.

12. nodaļas (agropārtikas nozare) 2. reformas mērķis ir uzlabot funkcionālo zemes tirgu. Tāpēc ir uzsākta automatizētas sistēmas ar zemi saistītu mantisko attiecību publiskai uzraudzībai un ģeoinformācijas sistēmas zemes masveida novērtēšanai izmantošana.

Abu sistēmu mijiedarbība ar citām esošajām valsts informācijas sistēmām vēl vairāk uzlabo kontroles un lēmumu pieņemšanas mehānismus zemes mantisko attiecību jomā. Abas sistēmas ļauj noteikt darījumu cenas attiecībā uz zemes mantiskajām attiecībām (zemes iegāde, izpirkumnoma un apakšnoma) un veido pamatu turpmākai nodokļu sistēmas uzlabošanai saskaņā ar globālo nekustamā īpašuma nodokļu praksi.

Ar Ministru kabineta 2023. gada 12. maija Rezolūciju Nr. 474 "Par zemes mantisko attiecību publisku uzraudzību" ir apstiprināta "Zemes mantisko attiecību publiskās uzraudzības un zemes tirgus kā to daļas uzraudzības kārtība" (turpmāk – "Zemes uzraudzības kārtība"), kas nosaka, ka automatizētā zemes mantisko attiecību publiskās uzraudzības sistēma ļauj automātiski vākt, uzglabāt, apkopot un publicēt informāciju par zemes mantisko attiecību stāvokli.

Saskaņā ar Zemes uzraudzības kārtību ar Valsts ģeokadastra 2025. gada 31. marta Rīkojumu Nr. 120 tika apstiprināts datu saraksts, kas jāpublicē vispārīgā veidā (teksts, grafiskais attēls, kartogrāfijas vai tabulas formā) zemes mantisko attiecību publiskās uzraudzības automatizētās sistēmas programmatūrā. Sistēma ir pieejama tīmekļa vietnē: https://monitoring.land.gov.ua/. Sistēmas galvenās funkcijas ir publiski pieejamas. Reģistrētiem lietotājiem tiek piešķirtas papildu funkcijas.

Ir uzsākta automatizētās ar zemi saistītu mantisko attiecību publiskās uzraudzības sistēmas lietošana, bet tā tiks ieviesta pa posmiem. Novērtēšanas laikā sistēma darbojās eksperimentālās darbības posmā, kā arī reālos apstākļos, lai pārbaudītu funkcijas un noteiktu iespējamās kļūdas un ievainojamības.

"Zemes masveida novērtēšanas izmēģinājuma projekta īstenošanas kārtībā", kas apstiprināta ar Ministru kabineta Rezolūciju Nr. 1078 "Atsevišķi jautājumi saistībā ar zemes masveida novērtēšanas izmēģinājuma projekta īstenošanu", ģeoinformācijas sistēma zemes masveida novērtēšanai tiek definēta kā instruments, ar ko automatizēt zemes novērtējumu veikšanas un atjaunināšanas procesu atsevišķiem zemes gabaliem un nodrošināt publisku piekļuvi rezultātiem. Tajā arī noteikts, ka ģeoinformācijas sistēma ir jāintegrē Valsts zemes kadastra programmatūrā.

Saskaņā ar Valsts ģeokadastra 2025. gada 31. marta Rīkojumu Nr. 121 "Par zemes masveida novērtēšanas izmēģinājuma projekta rezultātu publicēšanu" Valsts ģeokadastra tīmekļa vietnē ir atļauts publicēt jaunākos lauksaimniecības zemes masveida novērtēšanas rezultātus, pamatojoties uz regresijas modeli. Ģeoinformācijas sistēma zemes masveida novērtēšanai ir pieejama Valsts ģeokadastra tīmekļa vietnē: https://e.land.gov.ua/services.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

12.7. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Apūdeņošanas sistēmas ilgtermiņa plāna pieņemšana

Saistītā reforma / investīcijas: 5. reforma. Apūdeņošanas sistēmas ilgtermiņa attīstība, lai palielinātu nozares klimatnoturību

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 12.7. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Tiek pieņemts Apūdeņošanas sistēmas attīstības ilgtermiņa plāns. Plāns ir vērsts uz šādiem galvenajiem tematiem:*

— *apūdeņošanas nozares prioritāšu noteikšana, pamatojoties uz pilnīgu ekonomisko ieguvumu analīzi,*

— *saskaņošana ar ūdens nozares stratēģiju un ūdens baseinu ūdens apsaimniekošanas principiem,*

— *norādes par vajadzīgajām valsts un citām investīcijām un nepieciešamību turpināt privatizāciju,*

— *nozares pārvaldības / vadības dimensija,*

— *vides novērtējums, kas veicams visiem atjaunošanas vai būvniecības projektiem saskaņā ar ES ieteikumiem par ietekmes uz vidi novērtējumu, vides stratēģisko novērtējumu un Ukrainas tiesību aktiem šajā jomā.*"

12.7. pasākumu posms ir 12. nodaļas (agropārtikas nozare) 5. reformas īstenošanas vienīgais pasākumu posms.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2025. gada 25. marta Rīkojums Nr. 280-p "*Par Ukrainas apūdeņošanas kompleksa attīstības ilgtermiņa plāna līdz 2050. gadam apstiprināšanu*";

3) "*Ukrainas apūdeņošanas kompleksa attīstības ilgtermiņa plāns līdz 2050. gadam*", kas pievienots 2025. gada 25. marta Rīkojumam Nr. 280-p.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 12.7. pasākumu posma pamatelementiem.

12. nodaļas (agropārtikas nozare) 5. reformas mērķis ir apūdeņošanas infrastruktūras ilgtspējīgas ilgtermiņa plānošanas nodrošināšana, lai veicinātu klimatnoturību agropārtikas nozarē. Šajā nolūkā Ministru kabinets ar 2025. gada 25. marta Rīkojumu Nr. 280-p pieņēma Ukrainas apūdeņošanas kompleksa attīstības ilgtermiņa plānu līdz 2050. gadam (turpmāk – "plāns").

Plānā ir noteiktas apūdeņošanas jomas galvenās prioritātes, pamatojoties uz analīzi par visiem tās ekonomiskajiem ieguvumiem. Tajā ir noteikts virziens apūdeņošanas infrastruktūras attīstīšanai līdz 2050. gadam, nosakot mērķus un darbības pirmajam īstenošanas posmam līdz 2030. gadam. Šajā sākotnējā posmā galvenā uzmanība tiks pievērsta izmēģinājuma projektiem Odesas, Mikolajivas un Zaporižjas apgabalos.

Plānā ir iekļautas arī darbības, kuru mērķis ir veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecību un mazināt klimata pārmaiņu ietekmi. Tajā aplēsti īstenošanas pirmā posma ekonomiskie ieguvumi trīs galvenajās jomās: 2 371,6 miljoni UAH (aptuveni 51,3 miljonu EUR) ieņēmumi no lielākas ražas, kas novākta no papildu apūdeņotās zemes; 587,5 miljonu UAH (aptuveni 12,7 miljonu EUR) ietaupījums, samazinot ūdens zudumus, un 445 miljonu UAH (aptuveni 9,6 miljonu EUR) ietaupījums no mazāka enerģijas patēriņa sūkņu stacijās.

Plāns ir saskaņots ar Ukrainas Ūdens stratēģiju līdz 2050. gadam, ko Ministru kabinets apstiprināja 2022. gadā, un ar ūdensresursu baseinos esošā ūdens apsaimniekošanas principiem. Apūdeņošanas infrastruktūras attīstība tiks veikta saskaņā ar upju baseinu apsaimniekošanas plāniem, nodrošinot ūdens resursu saglabāšanu.

Plānā ir uzsvērta nepieciešamība pēc publiskām un citām investīcijām un turpmākas privatizācijas. Plāna īstenošanai būs vajadzīgas investīcijas 4 644,3 miljonu UAH apmērā (aptuveni 100,5 miljoni EUR). Plāna provizoriskās aplēses liecina, ka no starptautiskām finanšu iestādēm un privātajiem investoriem būs vajadzīgi vēl 24 360,9 miljoni UAH (aptuveni 527,2 miljoni EUR), lai attīstītu pārgūšanas infrastruktūru.

Plānā paredzēts, ka galvenie infrastruktūras objekti paliks valsts īpašumā un tos pārvaldīs valsts sabiedrības interesēs. Tajā arī paredzēts, ka 60 % reģionālo apūdeņošanas sistēmu un 100 % vietējo apūdeņošanas sistēmu tiks nodotas ūdens lietotāju organizācijām vai privātiem īpašniekiem. Tas ļaus lauksaimniekiem neatkarīgi ieguldīt apūdeņošanas infrastruktūrā. Sūkņu staciju privatizācijas sagatavošanas darbi tiks pabeigti līdz 2030. gadam.

Plānā galvenā uzmanība pievērsta apūdeņošanas jomas pārvaldības un apsaimniekošanas struktūras uzlabošanai. Apūdeņošanas infrastruktūra tiks pārvaldīta kā vienota, tehnoloģiski integrēta sistēma, ņemot vērā ekoloģiskos ierobežojumus. Ūdens resursu apsaimniekošanas funkcijas tiks nodalītas no apūdeņošanas infrastruktūras funkcijām.

Plānā ir paredzēts izveidot ūdens lietotāju organizācijas, kurām būtu lielāka nozīme nozares pārvaldībā. Tas ietver arī pasākumus vietējo pašpārvaldes iestāžu, vietējo valsts pārvaldes iestāžu un lauksaimniecības produktu ražotāju spēju uzlabošanai apūdeņošanas sistēmu apsaimniekošanas jomā un moderno tehnoloģiju ieviešanai apūdeņošanas jomā.

Plāna īstenošanas valsts uzraudzība tiks veikta katru gadu, savukārt tā mērķi un prioritātes tiks visaptveroši pārskatīti ik pēc pieciem gadiem.

Sanācijas un būvniecības projektiem saskaņā ar ES ieteikumiem šajā jomā tiks veikti vides novērtējumi, jo plāns tiks īstenots saskaņā ar Ukrainas likumiem "Par stratēģisko vides novērtējumu" un "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

13.5. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Modernizēta zemes dzīļu lietotāju e-kabineta tīkla izveide

Saistītā reforma / investīcijas: 2. reforma. Uzlabotas administratīvās procedūras

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 13.5. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Darbojas modernizēts zemes dzīļu lietotāju e-kabinets ar papildu funkcionalitāti – piekļuvi valsts speciālo zemes dzīļu izmantošanas atļauju reģistram, kas ļauj pieprasīt un saņemt e-licences (izrakstu no reģistra) un nodrošina piekļuvi digitālajiem ģeoloģiskajiem datiem.*"

13.5. pasākumu posms ir 13. nodaļas (kritisko izejvielu pārvaldība) 2. reformas īstenošanas pirmais no trijiem pasākumu posmiem. Tam seko 13.3. pasākumu posms (kas jāveic līdz 2025. gada 2. ceturksnim) par kritisko izejvielu ieguvei paredzētu investīciju projektu plūsmas publicēšanu un 13.4. pasākumu posms (kas jāveic līdz 2025. gada 2. ceturksnim) par produktu kopīgas izmantošanas nolīguma starptautisku konkursu uzsākšanu, nodrošinot to pārredzamību.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;
2) Ukrainas ģeoloģijas un zemes dzīļu valsts dienesta 2024. gada 26. decembra Rīkojums Nr. 602 "*Par dažu Vienotās valsts elektroniskās ģeoinformācijas sistēmas zemes dzīļu izmantošanai komponentu izmēģināšanas uzsākšanu*";
3) Ukrainas ģeoloģijas un zemes dzīļu valsts dienesta 2025. gada 1. aprīļa Rīkojums Nr. 109 "*Par Zemes dzīļu izmantošanas īpašo atļauju valsts reģistra nodošanu ekspluatācijā*";
4) licence tādu programmatūras produktu izmantošanai, kas ir Vienotās valsts elektroniskās ģeoinformācijas sistēmas jauno komponentu pamatā;
5) sertifikāts par darbu pabeigšanu;
6) hipersaite uz uzlaboto e-kabinetu: https://nadra.gov.ua/entrance.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 13.5. pasākumu posma pamatelementiem.

13. nodaļa (kritisko izejvielu pārvaldība) 2. reformas mērķis ir optimizēt procedūru un samazināt administratīvo slogu potenciālajiem investoriem. Galvenais mērķis ir uzlabot pārredzamību, ātrumu un izmaksu efektivitāti attiecībā uz jauniem lēmumiem par investīcijām. Šajā nolūkā modernizētais e-kabinets (Īpašo atļauju zemes dzīļu izmantošanai valsts reģistrs) tika nodots komerciālai izmantošanai un sāka darboties ar Ukrainas Ģeoloģijas un zemes dzīļu valsts dienesta Rīkojumu Nr. 109. Tas ir pieejams Ukrainas Ģeoloģijas un zemes dzīļu valsts dienesta tīmekļa vietnē: Valsts ģeoloģijas portāla Elektroniskais kabinets.

Modernizētais e-kabinets nodrošina papildu funkcijas, lai piekļūtu digitālajiem ģeoloģiskajiem datiem, un ļauj dokumentēt informāciju par īpašām zemes dzīļu izmantošanas atļaujām.

Reģistrā ir informācija par datumu, derīguma termiņu un īpašas zemes dzīļu izmantošanas atļaujas izsniegšanas iemesliem, kā arī par tās pagarinājumiem un grozījumiem. Tajā arī izklāstīts zemes dzīļu izmantošanas veids un mērķis, informācija par zemes dzīļu objektu, finansējuma avotu darbiem, kas zemes dzīļu lietotājam jāveic zemes dzīļu izmantošanas laikā (publiskie vai privātie līdzekļi), īpaši nosacījumi, informācija par īpašumtiesībām, atļaujas apstiprinājuma informācija un sīka informācija par zemes dzīļu izmantošanas līgumu vai kopējas ražošanas līgumu.

No 2025. gada 1. aprīļa īpaša atļauja zemes dzīļu izmantošanai tiek izsniegta elektroniski (e-licence) kā izraksts no reģistra, kas tiek ģenerēts, izmantojot Vienotās ģeoinformācijas sistēmas elektronisko kabinetu, dzīļu lietotāja elektronisko kabinetu un Vienotās vides platformas *EcoSystem* elektroniskos kabinetus. Novērtējuma laikā informācija izrakstā no reģistra bija aktualizēta.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

14.1.pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Pārskatītā plāna pieņemšana radiofrekvenču spektra piešķiršanai un izmantošanai Ukrainā

Saistītā reforma / investīcijas: 1. reforma. Droša un efektīva digitālā infrastruktūra

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 14.1. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Tiek pieņemta Ukrainas Ministru kabineta rezolūcija par grozījumiem Ukrainas Ministru kabineta rezolūcijā "Par radiofrekvenču spektra piešķiršanas un izmantošanas plāna apstiprināšanu Ukrainā". Rezolūcijā ir noteiktas radiotehnoloģijas, ko atļauts izmantot Ukrainā, definējot radiofrekvenču joslas un radio pakalpojumus, kuriem tās atbilst, kā arī to izstrādes un izmantošanas izbeigšanas noteikumus un sarakstu ar daudzsološām radiotehnoloģijām, ko paredzēts ieviest Ukrainā, nosakot radiofrekvenču joslas un radio pakalpojumus, kuriem tās atbilst, kā arī to īstenošanas noteikumus saskaņā ar ES* acquis."

14.1. pasākumu posms ir 14. nodaļas (digitālā pārveide) 1. reformas īstenošanas pirmais no diviem pasākumu posmiem. To īsteno paralēli ar 14.2. pasākumu posmu (kas arī jāveic līdz 2025. gada 1. ceturksnim) par tādu tiesību aktu stāšanos spēkā, kas attiecas uz valsts informācijas resursu un kritiskās informācijas infrastruktūras kiberdrošības spēju stiprināšanu.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2024. gada 1. novembra Rezolūcija Nr. 1253 "*Par grozījumiem radiofrekvenču spektra piešķiršanas un izmantošanas plānā Ukrainā*".

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 14.1. pasākumu posma pamatelementiem.

14. nodaļas (digitālā pārveide) 1. reformas mērķis ir stiprināt kiberdrošību digitālās pārveides procesā. Šajā nolūkā Ministru kabinets pieņēma rezolūciju, kurā ietverts pārskatīts radiofrekvenču spektra piešķiršanas un izmantošanas plāns. Ar pieņemto rezolūciju groza Ministru kabineta 2023. gada 19. decembra Rezolūciju Nr. 1340 "*Par Ukrainas radiofrekvenču spektra piešķiršanas un izmantošanas plāna apstiprināšanu*".

Pārskatītajā plānā ir noteiktas pieļaujamās radio tehnoloģijas izmantošanai Ukrainā, precizējot atbilstošās radiofrekvenču joslas un pakalpojumus. Tajā ir paredzēti arī noteikumi to izstrādes un izmantošanas izbeigšanai, vienlaikus nosakot sarakstu ar daudzsološām radiotehnoloģijām, kā arī ar tām saistītajām frekvenču joslām un radio pakalpojumiem, tādējādi palīdzot Ukrainai uzlabot telesakaru vidi saskaņā ar ES *acquis*.

Ukrainas stratēģiskajai saskaņošanai būtu jāveicina turpmāka inovācija telesakaru nozarē. Turklāt grozītā plāna pieņemšana ir būtiska, lai izveidotu efektīvu radiofrekvenču spektra politiku, kuras mērķis ir samazināt iespējamos traucējumus, uzlabot drošību un optimizēt pieejamo radiofrekvenču izmantošanu.

Kopumā šī rezolūcija palīdz Ukrainai īstenot savu solījumu panākt tehnoloģisko paritāti ar ES, tādējādi veicinot tās digitālo pārveidi.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

14.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par valsts informācijas resursu un kritiskās informācijas infrastruktūras kiberdrošības spēju stiprināšanu stāšanās spēkā

Saistītā reforma / investīcijas: 1. reforma. Droša un efektīva digitālā infrastruktūra

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 14.2. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Stājas spēkā attiecīgie tiesību akti, lai tos saskaņotu ar TID un TID2 satvaru Eiropas (proti, Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. decembra Direktīvu (ES) 2022/2555, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148). Šie akti ir vērsti uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:*

— *reglamentēt tādu pasākumu obligātu īstenošanu, kuru mērķis ir izveidot atbilstošu tiesisko regulējumu tādu pasākumu īstenošanai, kuru mērķis ir novērst, atklāt un apkarot agresijas aktus kibertelpā saistībā ar Krievijas Federācijas karu pret Ukrainu,*

— *paaugstināt valsts informācijas resursu un kritiskās informācijas infrastruktūras aizsardzības līmeni pret kiberuzbrukumiem,*

— *uzlabot tiesisko regulējumu kiberdrošības un informācijas aizsardzības jomā, lai stiprinātu valsts kiberdrošības sistēmas spējas novērst kiberdraudus.*"

14.2. pasākumu posms ir 14. nodaļas (digitālā pārveide) 1. reformas īstenošanas otrais un pēdējais pasākumu posms. Tas tiek veikts paralēli 14.1. pasākumu posmam (kas arī jāveic līdz 2025. gada 1. ceturksnim) par pārskatīta plāna pieņemšanu radiofrekvenču spektra piešķiršanai un izmantošanai Ukrainā.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2025. gada 27. marta Likums Nr. 4336-IX "*Par grozījumiem dažos Ukrainas likumos par informācijas aizsardzību un valsts informācijas resursu kiberaizsardzību, informācijas kritiskās infrastruktūras objektiem*";

3) Ministru kabineta 2025. gada 28. marta Rezolūcija Nr. 447 "*Par grozījumiem saistībā ar valsts informācijas resursu un kritiskās informācijas infrastruktūras kiberdrošību dažās Ukrainas Ministru kabineta rezolūcijās*";

4) 2025. gada 28. maija Nodomu protokols starp Ukrainas Digitālās pārveides ministriju, Ukrainas Īpašo sakaru un informācijas aizsardzības valsts dienestu un Valsts regulējuma komisiju elektronisko sakaru, radiofrekvenču spektra un pasta pakalpojumu sniegšanai.

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 14.2. pasākumu posma pamatelementiem.

14. nodaļas (digitālā pārveide) 1. reformas mērķis ir stiprināt kiberdrošību digitālās pārveides procesā. Šajā nolūkā Ukrainas parlaments pieņēma Ukrainas 2025. gada 27. marta Likumu Nr. 4336-IX "Par grozījumiem dažos Ukrainas likumos par informācijas aizsardzību un valsts informācijas resursu kiberaizsardzību, informācijas kritiskās infrastruktūras objektiem"; Likums stājās spēkā 2025. gada 18. aprīlī.

Ar šo likumu tiek ieviesti kiberdrošības pasākumi, kuri pamatojas uz principiem *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris), ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (TID 2 direktīva)*. Likumam būtu jāuzlabo valsts kiberdrošības sistēmas vispārējā spēja novērst un mazināt kiberdraudus.

Ar to izveido noturīgu un saskaņotu valsts satvaru, kura mērķis ir novērst, atklāt un apkarot kiberagresiju saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Šajā nolūkā ar likumu tiek izveidota valsts sistēma informācijas apmaiņai par kiberincidentiem, kiberuzbrukumiem un kiberdraudiem. Likumā ir paredzēts noteikt galvenās ieinteresētās personas, piemēram, iestādes, kas pārvalda kritisko infrastruktūru un valsts informācijas resursus, kā arī norādīt to pienākumus.

Tajā arī izklāstīti datordrošības incidentu reaģēšanas vienību (*CSIRT*) un kompetento iestāžu pienākumi attiecībā uz attiecīgās informācijas vākšanu, aizsardzību un izpaušanu. Turklāt ar likumu tiek izveidota valsts sistēma reaģēšanai uz kiberdrošības incidentiem, nosakot skaidrus uzdevumus un pienākumus valsts, nozaru, reģionālā un funkcionālā līmenī, kā arī procedūras, lai nodrošinātu efektīvu koordināciju starp šiem dalībniekiem.

Likuma mērķis ir pastiprināt valsts informācijas resursu un kritiskās informācijas infrastruktūras aizsardzību no kiberuzbrukumiem. Tas pilnvaro ieviest ievainojamību atklāšanas sistēmu, kas īpaši paredzēta informācijas un sakaru sistēmām, kuras pārvalda valsts informācijas resursus vai apkalpo kritiskās infrastruktūras iekārtas. Šie pasākumi ir paredzēti, lai atbalstītu draudu aktīvu identificēšanu un novēršanu attiecībā uz būtiskiem tehnoloģiskiem aktīviem.

Ar likumu tiek ieviesta kiberdrošības un informācijas aizsardzības regulatīvā režīma reforma. Tiesiskais regulējums ietver kiberaizsardzības un informācijas aizsardzības prasības, kā arī procedūras drošības pasākumu īstenošanai informācijas un sakaru sistēmās, kas apstrādā valsts informāciju vai ierobežotas pieejamības datus. Turklāt likumā ir noteiktas vispārīgas prasības kiberdrošības funkciju izpildē iesaistītā personāla, jo īpaši tā, kas pārvalda sensitīvu vai kritiski svarīgu informāciju, profesionālajai kvalifikācijai un iepriekšējās darbības pārbaudei.

Tas arī pilnvaro īstenot strukturētas apmācības programmas, regulāras mācības un mērķtiecīgas informatīvas sesijas kiberdrošības speciālistiem. Šīs spēju veidošanas darbības attiecas arī uz personām, kuru uzdevums ir aizsargāt kritisko infrastruktūru, un personām, kas veic augstākā līmeņa funkcijas valsts pārvaldē, tādējādi nodrošinot augstu sagatavotības un noturības līmeni.

14. nodaļas (digitālā pārveide) 1. reformas apraksts attiecas arī uz tādu tiesību aktu pieņemšanu, kas paver ceļu ES 5G drošības rīkkopas īstenošanai. Šajā nolūkā 2025. gada 28. maijā kompetentās iestādes parakstīja nodomu protokolu. Protokolā ir izveidots strukturēts ceļvedis, lai sāktu Eiropas Komisijas 5G kiberdrošības ieteikumu īstenošanu, apzinot un novērtējot pašreizējos un jaunos riskus, saskaņojot valsts tiesību aktus ar ES prasībām un apspriežoties ar Eiropas Komisiju, Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūru (*ENISA*) un dalībvalstīm.

Tas pilnvaro pieņemt nepieciešamās izmaiņas tiesību aktos, noteikt augsta riska piegādātājus ar attiecīgiem izmantošanas ierobežojumiem un izdot sīki izstrādātas pamatnostādnes elektronisko sakaru operatoriem.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

14.3. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Sabiedrisko pakalpojumu digitalizācijas rīcības plāna līdz 2026. gadam pieņemšana

Saistītā reforma / investīcijas: 2. reforma. Sabiedrisko pakalpojumu digitalizācija

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 14.3. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Tiek pieņemts Ukrainas Ministru kabineta rīkojums par sabiedrisko pakalpojumu digitalizācijas rīcības plāna līdz 2026. gadam apstiprināšanu. Rīcības plāns ir vērsts uz šādām galvenajām jomām:*

— *reģenerācija,*

— *izglītība,*

— *veselības aprūpe,*

— *pakalpojumi veterāniem,*

— *militārpersonas,*

— *muita,*

— *e-sociālā sfēra.*"

14.3. pasākumu posms ir 14. nodaļas (digitālā pārveide) 2. reformas īstenošanas pirmais no diviem pasākumu posmiem. Tam seko 14.4. pasākumu posms (jāveic līdz 2026. gada 2. ceturksnim) par tāda tiesību akta stāšanos spēkā, ar ko atbalsta elektroniskās identifikācijas shēmas, kuras saskaņotas ar *eIDAS* regulu.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2025. gada 21. marta Rīkojums Nr. 263-p "*Par rīcības plāna sabiedrisko pakalpojumu pārejai uz elektronisko formātu līdz 2026. gadam apstiprināšanu*".

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 14.3. pasākumu posma pamatelementiem.

14. nodaļas (digitālā pārveide) 2. reformas mērķis ir vienkāršot mijiedarbību starp valsti un iedzīvotājiem, digitalizējot sabiedriskos pakalpojumus. Šajā nolūkā Ministru kabinets ar 2025. gada 21. marta Rīkojumu Nr. 263-p apstiprināja rīcības plānu, kurā galvenā uzmanība pievērsta šādām galvenajām jomām: atveseļošana, izglītība, veselības aprūpe, pakalpojumi veterāniem, militārpersonas, muita un e-sociālā joma. Rīcības plānā šajās galvenajās jomās ir paredzēta dažu sabiedrisko pakalpojumu pāreja uz elektronisku formātu līdz 2026. gadam.

Attiecībā uz atgūšanu rīcības plāna mērķis ir nodrošināt piekļuvi informācijai par kaitējumu, kas nodarīts personu ar īpašumu nesaistītajām tiesībām, tādējādi uzlabojot efektivitāti. Izglītības jomā saskaņā ar plānu ievieš sertifikātu elektronisku izsniegšanu, nodrošinot izglītības rezultātu drošu un pieejamu atzīšanu. Veselības aprūpes jomā plāna mērķis ir veicināt digitalizāciju, īstenojot labu zāļu ražošanas praksi un ļaujot elektroniski izsniegt licences zāļu ražošanai un pārdošanai.

Rīcības plānā galvenā uzmanība pievērsta arī pakalpojumu veterāniem uzlabošanai, atvieglojot veterānu statusa un invaliditātes pensiju elektronisku apstrādi. Attiecībā uz militārpersonām plānā ir iekļauta pabalstu, piemēram, mājokļu pabalstu un pensiju, digitāla pārvaldība.

Turklāt plāna mērķis ir racionalizēt muitas procedūras, nodrošinot elektronisku iesniegšanu un pārvaldot licences un atļaujas.

Visbeidzot, sociālajā jomā plānā ir uzsvērta pamatpakalpojumu digitāla sniegšana, piemēram, tiesību uz mājokli reģistrācija un pārvaldība tiešsaistē.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

15.2. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Tiesību aktu par valsts klimata politiku stāšanās spēkā

Saistītā reforma / investīcijas: 2. reforma. Klimata politika

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 15.2. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"Stājas spēkā Ukrainas likums "Par valsts klimata politikas pamatprincipiem". Likums ir vērsts uz šādu galveno uzdevumu īstenošanu:

— *valsts klimata politikas mērķi un pamatprincipi,*

— *pārvaldības struktūras klimata pārmaiņu jomā,*

— *stratēģiskā plānošana klimata pārmaiņu jomā,*

— *mehānismi un instrumenti klimata mērķu sasniegšanai,*

— *valsts sistēma politikas un pasākumu īstenošanas uzraudzībai un prognozēšanai klimata pārmaiņu jomā,*

— *zinātniskā un ekspertu padome klimata pārmaiņu un ozona slāņa saglabāšanas jautājumos,*

— *valsts sistēma siltumnīcefekta gāzu antropogēnisko emisiju inventarizācijai dalījumā pa avotiem un absorbcijas piesaistītājiem,*

— *starptautiskā sadarbība klimata pārmaiņu jomā."*

15.2. pasākumu posms ir 15. nodaļas (zaļā pārkārtošanās un vides aizsardzība) 2. reformas īstenošanas pirmais no trijiem pasākumu posmiem. Tam seko 15.4. pasākumu posms (kas jāpabeidz līdz 2025. gada 3. ceturksnim) par otrā Ukrainas nacionāli noteiktā ieguldījuma Parīzes nolīguma īstenošanā pieņemšanu un 15.3. pasākumu posms (kas jāpabeidz līdz 2025. gada 4. ceturksnim) attiecībā uz Rezolūcijas par Zinātnisko un ekspertu padomi klimata pārmaiņu un ozona slāņa saglabāšanas jautājumos pieņemšanu.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ukrainas 2024. gada 30. oktobra Likums Nr. 3991-IX "*Par valsts klimata politikas pamatprincipiem*".

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 15.2. pasākumu posma pamatelementiem.

15. nodaļas (zaļā pārkārtošanās un vides aizsardzība) 2. reformas mērķis ir izveidot klimata pārvaldības struktūru, kā arī piemērotu mehānismu valsts politikas izstrādei un īstenošanai klimata pārmaiņu jomā Ukrainā. Šajā nolūkā Ukrainas valsts klimata politikā, kas aprakstīta Likumā Nr. 3991-IX, ir noteikti galvenie klimata pārvaldības mehānismi un mērķi.

Ukrainas valsts klimata politikas mērķis ir līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, nosakot starpposma mērķrādītāju līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 65 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Vidēja termiņa ieceres ietver antropogēno siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, atjaunīgās enerģijas izmantošanas palielināšanu, vispārējās energointensitātes samazināšanu un mazoglekļa tehnoloģiju attīstību. Saskaņā ar Parīzes nolīgumu ilgtermiņa mērķi ir vērsti uz to, lai globālo temperatūras pieaugumu noturētu krietni zem 2 Celsija grādiem un censtos sasniegt 1,5 °C robežu. Ukrainas valsts klimata politikas vadošajos principos ir uzsvērta dzimumu līdztiesība, diferencēta atbildība un klimatneitralitāte. Papildu pamatprincipi ietver energoefektivitātes kā prioritātes noteikšanu un principa "piesārņotājs maksā" īstenošanu.

Galvenās valsts klimata politikas pārvaldes struktūras ir Ukrainas parlaments, Ministru kabinets un īpašas centrālās izpildstruktūras, piemēram, Zinātniskā un ekspertu padome. Parlaments ir atbildīgs par valsts klimata politikas pamatprincipu noteikšanu un parlamentāro uzraudzību pār tās īstenošanu. Tas ietver ikgadējo progresa ziņojumu saņemšanu no Ministru kabineta.

Ar šo politiku izveido valsts sistēmu, kurā centrālās izpildiestādes katru gadu Ministru kabinetam ziņo par klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumu īstenošanu un rezultātiem, nodrošinot saskaņotību ar valsts un starptautiskajām saistībām.

Zinātniskā un ekspertu padome izvērtē šīs politikas efektivitāti un atbilstību, sniedzot prognozes, savukārt monitoringa rezultāti tiek integrēti valdības ziņojumos un vajadzības gadījumā izmantoti politikas pielāgošanai.

Ministru kabineta uzdevums ir noteikt par prioritāti un īstenot valsts klimata politiku starpnozaru līmenī, koordinēt nozaru ministriju centienus un izdot tiesību aktus, ar kuriem atbalsta politikas īstenošanu, piemēram, par Ukrainas ieguldījumu Parīzes nolīguma izpildē.

Centrālo izpildstruktūru uzdevums ir formulēt un īstenot valsts politiku konkrētās jomās, kas noteiktas valsts klimata politikā. Ministru kabinetam reizi piecos gados ir jāatjaunina "Ilgtermiņa stratēģija Ukrainas mazoglekļa attīstībai", lai nodrošinātu dinamisku un reaģētspējīgu pieeju klimata pārmaiņām.

Mehānismi klimata mērķu sasniegšanai ietver fiskālos instrumentus, kas izstrādāti siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, piemēram, nodokļus, subsīdijas un stimulus mazoglekļa tehnoloģiju ieviešanai. Turklāt ir izveidoti īpaši atbalsta mehānismi, lai palīdzētu uzņēmumiem samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju daudzumu, tai skaitā sniedzot finansiālu vai tehnisku palīdzību, lai veicinātu pāreju uz ilgtspējīgākām darbībām.

Zinātniskā un ekspertu padome izvērtē valsts politiku salīdzinājumā ar valsts klimata politikas mērķiem un principiem. Tā arī novērtē klimata pārmaiņu mazināšanas fiskālo instrumentu efektivitāti.

Ukrainas valsts klimata politika vēl vairāk juridiski nostiprina esošo valsts sistēmu siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu uzskaitei, kas ir process, ko vada centrālā izpildstruktūra vides aizsardzības jomā, nodrošinot pārredzamību, precizitāti un atbilstību starptautiskajiem standartiem.

Tajā ir paredzēti ikgadējie valsts ziņojumi par emisijām un piesaistījumiem, kurus izstrādājusi un publicējusi šī struktūra vai pilnvarota iestāde, izmantojot datus no publiskām iestādēm un uzņēmumiem.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts

15.5. pasākumu posms

Pasākumu posma nosaukums: Rīcības plāna nacionālās siltumnīcefekta gāzu emisiju tirdzniecības sistēmas izveidei pieņemšana

Saistītā reforma / investīcijas: 3. reforma. Oglekļa cenas noteikšanas tirgus mehānismi

Tiek finansēta no: aizdevumiem

Konteksts

Prasība 15.5. pasākumu posmam, kura ir aprakstīta PĪL pielikumā, ir šāda:

"*Tiek pieņemta Ukrainas Ministru kabineta rezolūcija "Par rīcības plāna apstiprināšanu nacionālās siltumnīcefekta gāzu emisiju tirdzniecības sistēmas izveidei". Rīcības plāna pieņemšana nodrošinās, ka tiek definēti:*

— *ETS īstenošanas posmi,*

— *posmu termiņi,*

— *nepieciešamā infrastruktūra,*

— *organizatoriskie pasākumi.*"

15.5. pasākumu posms ir 15. nodaļas (zaļā pārkārtošanās un vides aizsardzība) 3. reformas īstenošanas pirmais no diviem pasākumu posmiem. Tam seko 15.6. pasākumu posms (kas jāveic līdz 2025. gada 2. ceturksnim) par obligātās monitoringa, ziņošanas un verifikācijas sistēmas darbības atjaunošanu.

Iesniegtie pierādījumi

1) Kopsavilkuma dokuments, kurā pienācīgi pamatots, kā pasākumu posms ir ticis apmierinoši izpildīts saskaņā ar PĪL pielikumā noteiktajām prasībām;

2) Ministru kabineta 2025. gada 21. februāra Dekrēts Nr. 146-r "*Par rīcības plāna apstiprināšanu valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidei*".

Analīze

Ukrainas iestāžu sniegtais pamatojums un būtiskie pierādījumi attiecas uz visiem 15.5. pasākumu posma pamatelementiem.

15. nodaļas (zaļā pārkārtošanās un vides aizsardzība) 3. reformas mērķis ir veicināt tirgus mehānismu izstrādi oglekļa cenas noteikšanai. Šajā nolūkā rīcības plāns "Valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidei" ir solis ceļā uz tirgus mehānismu ieviešanu oglekļa cenas noteikšanai Ukrainā.

Rīcības plānā valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izveidei Ukrainā ir izklāstīti divi galvenie īstenošanas posmi un katra šā posma konkrētie uzdevumi, termiņi, pienākumi un jaunāko informāciju par panākto progresu. Sagatavošanas posmā galvenā uzmanība tiek pievērsta apspriedēm ar ieinteresētajām personām un nepieciešamo tiesību aktu izstrādei un pieņemšanai, vienlaikus uzlabojot tehnisko infrastruktūru, jo īpaši monitoringa, ziņošanas un verifikācijas (MZV) sistēmu, kas ir būtisks emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) priekšnoteikums.

Šajā posmā ietilpst sākotnējo tiesību aktu priekšlikumu par ETS izstrāde, lai tos saskaņotu ar ES prasībām, vienlaikus ņemot vērā valsts īpatnības, kā arī terminu glosārija izveide, tādas iestādes izraudzīšanās, kas ir atbildīga par monitoringu, un īstenošanas struktūras noteikšana.

ETS likumprojekts tiks izstrādāts laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam, un MZV noteikumu grozījumi tiks veikti laikposmā no 2025. līdz 2027. gadam. Metodiskie dokumenti, kuros izklāstīts ETS regulējums, tiks sagatavoti laikposmā no 2026. līdz 2028. gadam. Operatīvais posms ietver sistēmas pilnīgu darbību, kas sākas ne agrāk kā trīs gadus pēc karastāvokļa izbeigšanas vai atcelšanas Ukrainā.

Rīcības plānā uzsvērta būtiskas infrastruktūras attīstība, lai nodrošinātu atbilstību ES prasībām. Tas ietver MZV sistēmas darbības funkcionalitātes nodrošināšanu divu gadu laikā pēc karastāvokļa izbeigšanas vai atcelšanas, kas ietver verificētu datu iegūšanu par siltumnīcefekta gāzu emisijām no visām aptvertajām iekārtām.

Turklāt laikposmā no 2025. līdz 2026. gadam tiks izveidots vienots reģistrs, kas saistīts ar MZV sistēmu. Lai sekmētu šos centienus, 2026. gadā sāksies apmācības programmas. Šo infrastruktūras uzlabojumu mērķis ir līdz 2028. gadam atvieglot pirmo ETS darbības posmu Ukrainā, saskaņojot to ar plašākiem sistemātiskas un efektīvas emisiju pārvaldības mērķiem.

Rīcības plāns ietver vairākus organizatoriskus pasākumus tā īstenošanas atbalstam. Šie pasākumi ir vērsti uz iekļaujošas un pārredzamas platformas veicināšanu ieinteresēto personu iesaistīšanai, tādējādi nodrošinot, ka dažādi skatu punkti un speciālās zināšanas veicina sistēmas attīstību. Turklāt rīcības plānā ir uzsvērta pašreizējā sadarbība ar ES, jo īpaši saistībā ar Ukrainas pievienošanās ES procesu, lai saskaņotu centienus ar ES standartiem un praksi.

Komisijas novērtējums: apmierinoši izpildīts